

W
H

Rubr. XVIII, Nro. 32. C.

Gymnasial - Bibliothek

zu Cöthen.

12
Annotationes plerumque criticae
in singula Auctorum Classicorum
loca.

Sylloge I.

Ut Examen discipulorum indicaret suorum
1795. 23. Mart. hora 9. antem.
habendum

scripsit

C. F. R. Vetterlein, Rector.

Cothenis
impresfit Schöndorf.

Lectiones:

1. Cicero.
2. Virgilius.
3. Cebes.
4. Homeri Odyssea.
5. Ernesti Initia doctr. fol.
6. Geographia.
7. Grammatica Germanica c. Odis Klopstockianis.

Orationes habebunt:

1. G. Kummer.
2. A. Rindfleisch.
3. Fr. Rindfleisch.
4. C. Bramigk.
5. A. Behr. Et primus quidem & secundus a se ipsis elaboratas.

Cum in legendis notæ optimæ libris im-
primis Græcorum & Romanorum,
versaremur, sæpe usu venit, ut loca singula
vel emendandi vel explicandi novam & meli-
orem vulgari rationem perspexisse nobis vi-
deremur: quam quidem ob rem neque ma-
jorem acuminis vim, neque ampliorem li-
terarum doctrinam nobis arrogamus; con-
stat enim hæc res fere casu & fortunâ, ita
ut nonnunquam quasi aliud agens verum au-
toris sensum invenias, qui aliorum labori-

* 2

fam

ofam fugerat induftriam. Has obfervatio-
nes qualescunque his mandare decrevimus
literis: nam cum quotannis pauca quædam
fcribenda fint, eaque latine, fumimus potif-
fimum talia quædam, quæ latino commode
dici poffint fermone, & quæ typis confi-
gnata, tamquam monumentum noftri in ftu-
ftia humaniora amoris, amicis noftris aliis-
que earundem rerum cultoribus poffimus
tradere. Sed cum brevitati fit infervien-
dum, lectores femper ad auctores remitti-
mus, rogamusque, ut ipfos fcriptores evol-
vant, connexumque rerum ibidem videant.
— In fcriptorum *clafficorum* numero im-
primis hoc quidem loco habemus auctores
Græcos Romanosque; non tamen folos, fed
etiam Recentiorum & Germanorum & Anglo-
rum nonnullos, emendari & explicari dig-
niffimos.

I. *Ad Platonis Symposium, c. III.*

ὡς περ το εν ταις κυλιξιν ὕδαρ, το δια τρ
 εριρ ῥεον εκ της πληρεσερα εις την κενοτεραν

Non intellexerunt hunc locum interpretes, mireque & emendando & conjectando eum tentarunt; quique optime explicasse sibi visi sunt, *lanam* illam pro celo, quo vinum purgatur & percolatur, accipiunt, in quo tamen falluntur. Fuit enim colum cribrigenus, non lana sed juncis, stramine vimineve similibusque rebus confectum; deinde sermo est non de vino sed de aqua; non de *cratere*, in quem vinum percolando infundebatur, sed de *poculis*, iisque duobus, non simul æqualiter impletis; denique non de aqua *infundenda*; sed *sua sponte* ex alio in aliud vas *influenda* loquitur Socrates. — Res potius sic erat expedienda. Apparet

nimi-

nimirum, Veteres, pro miro, quod habebant, acumine, etiam illam naturæ vim, quam attractionem vocamus, cognovisse, imprimis vero attractionem fluidorum, quæ sagacioribus in rerum natura ubivis occurrit. Quæ naturalis corporum fluidorum vis *experimento* colligi potest *hoc*. Si vasa duo, e. g. pocula, juxta se ponuntur; quorum unum vel totum vel aliqua ex parte aqua est impletum, alterum autem vel plane vacuum est, vel minus aquæ habet priore; sique panniculus e lana confectus, e. c. fascia lanea, f. fimbria de panno laneo defumta, *) leniter quidem ante madefacta ita in utroque suspenditur, ut extremis partibus aquam prioris & fundum alterius poculi attingat: tum aqua e poculo pleniore ascendit per eam fasciam, superat oram utriusque poculi, & tandem influit

*) Tuschschrote.

influit in id, quod erat vacuum, donec in utroque ad aequilibratam pervenit. Fila scilicet & flocci lanei, inter se contexti, instar sunt illorum tubulorum capillarium*) in quibus constat liquida sua sponte ascendere.

2.
Homeri *Odyssæ* l. XI. v. 381. 382.

Loquitur hic apud Phæacas Ulysses, gloriaturque, se multa adhuc miranda posse narrare, imprimis

Κηδε' εμων' εταρων, 'οι δη μετοπισθεν
ολοντο

'Οι Τρωων μεν 'υπεξεφυγον τρονοεσσαν
αυτην,

Εν νοσω δ' απολοντο, κακης'ιοτητι γυναικος,
quod

*) Haarröhrchen.

quod intelligi nequit. Mala quidem sociorum (τα κηδεα ἐταίρων) quæ sint, satis bene noverunt, qui Odysseæ legerint libros sequentes; fames nimirum eorum & interitus, quo naufragi pænas luerunt, ob cæsas a se sacras Solis boves. Sed quomodo *male consilio feminae* perierint, nemo facile dixerit. Cujusnam feminae? Non *Helena*, ut volunt Scholia; qui enim illa infelicis sociorum Ulyseorum reditus causa esse potuit? Neque vero Clytemnestræ; quæ penitus huc non pertinet; neque vel *Cassandra*, ab Ajace violatæ; nam hanc ob causam cateris quidem Græcis Minerva fuit irata, Ulyssi non item; denique nec *Calypso* illa potuit esse fatalis femina; est enim dea; deæ vero nusquam ab Homero dicuntur feminae, γυναικες. Eadem de *Circe*, quæ & ipsa dea est, valent. Sed nulla omnino femina in causa fuit, cur focii sint deleti; illique versus a me citati

citati vel plane sunt obliterandi vel in alium reponendi locum, cuius magis conspirant sententiae, Atque hoc optimum factum est; sunt enim versus (382. & 383.) post versum 388 collocandi; hoc modo:

Εἰ δ' ἐτ' ἀκχεμεναι γε λίλαιαι, ἔκ' ἀνεγώγε
 τῶν σοὶ φθονεοῖμι καὶ οἰκτροτέρ' ἀλλ'
 ἀγορευσαί

Κῆδ' ἐμῶν ἑταρῶν, οἳ δὴ μετοπίσθεν ο-
 λοντο·

Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἀλλυ-
 δις ἀλλή·

Ἄγνη Περσεφονεία γυναικῶν θηλυτέρων·
 ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 Ἀχνομένη περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγεραθ' ὄσσαι
 ἄμ' αὐτῶ

Οἶκῳ ἐν Ἀργισθοῖο θάνον καὶ ποτμον ε-
 πέσπον·

Οι Τρωων μὲν ὑπεξέφυγον σονοεσσάν αὐτήν,
 Ἐν νοσῶ δ' ἀπολοντο, κακῆς ἰότητι γυναικίος

Nunc recte de *Clytemnestra* accipitur; ordi-
 neque sic constituto salvus est incomparabi-
 lis perspicuitatis Homericæ honos.

3.

Klopstockii carmina Lyrica, p. 97.

So liegt Miltons Gebein von Homers Ge-
 beinen gesondert,
 Und der Cypresse verweht
 Ihre Klage am Grabe des Einen und komt
 nicht herüber
 Nach des andern Gruft.

Sic impressum est in omnibus Odarum
 Klopstockianarum editionibus; in Hambur-
 genfi

genſi venali apud Bohnium, quæ optima eſt; in Lipſienſi apud Græſchium; & in Cramerii, qui pœtæ voluit eſſe interpres, collectione (Klopſtock Er und über ihn P. I. p. 278.) De editionibus bibliopolarum furtivis non loquor, cum conſtet, eſſe eas vitiorum plenas. — Sed ſi locus ſanus eſſet, intelligi non poſſet. Nam *Cypreſſe* generis eſt feminini, non masculini; apud Noſtrum quidem ſemper, ut p. 110. Deinde *verwehen* non eſt verbum activum ſed neutrum, reſpondetque latinis *evaneſcere*, *in auras abire*, (*zerſtiegen*, *ſich mit dem Winde zerſtreuen*.) v. p. 240. 224. Dici nequit; *ich verwehe etwas*, ſed: *es verwehet etwas*, i. e. dilabitur, abit in auras. Hinc patet verba: *ibre Klage* eſſe non poſſe *accuſandi* ſed *nominandi* calum. Igitur: *und der Cypreſſe verwehet ibre Klage* non magis poſteſt conſtrui & intelligi, quam ſi quis dicat: *und dem*

Eich-

Eichbaum zerstreuet sich die Klage. — Sed locus levi medela potest fanari, posito in pro und: quo facto hæc exiit sententia: In der Cypresse am Grabe des Einen, verwehet ihre Klage; h. e. in cupresso juxta sepulchrum hujus (Homeri) posita, cum vento movetur, querela Manium illius, alterum lugentis & desiderantis, ita dissipatur, ut in Abbatia Westmonasteriensi, qua Miltonus sepultus est, nunquam exaudiatur.

4.

Halleri Carmina, p. 158. Edit. X.

Est in Halleri carmine lyrico, quod inscripsit: *über die Ewigkeit*, locus eximius, in quo de ætatibus, s. de periodis vitæ humanæ loquitur; sed si eum ita legimus, ut expressus typus exstat, non satis intelligi potest.

Zuerst

- — Zuerst war ich ein Kraut,
 2 mir unbewußt, noch unreif zur Begier;
 3 und lange war ich noch ein Thier,
 4 da ich ein Mensch schon heißen sollte.
 5 Die schöne Welt war nicht für mich
 gebaut,
 6 mein Ohr verschloß ein Fell, mein Aug'
 ein Staar,
 7 mein Denken stieg nur noch bis zum
 Empfinden,
 8 mein ganzes Kentnis war: Schmerz,
 Hunger und die Binden.

In primis versibus duobus sermo est de statu embryonis; in tertio & quarto de statu infantis recens nati; in quinto ergo & sexto *iterum* de embryone dicere, praesertim cum in duobus ultimis rursus de infante dici videtur; scriptoris est confuse & ineptem rem exponentis. Quae inconstantia & perturbatio ut e loco praclaro tollatur, ratio transponendorum versuum ineunda est, ita
 ut

ut *tertius quartusque* post *sextum* demum collocentur; quod pluribus alio loco demonstrabimus. Quo facto talis sententiarum restituitur ordo:

— — Zuerst war ich ein *Kraut*,
 mir unbewußt, noch unreif zur Begier;
 die schöne Welt war nicht für mich ge-
 baut:
 mein Ohr verschloß ein Fell, mein Aug'
 ein Staar.

Und lange war ich noch *ein Thier*,
 da ich ein Mensch schon heißen sollte:
 mein Denken stieg nur noch bis zum
 Empfinden,
 mein ganzes Kentnis war Schmerz, Hun-
 ger und die Binden.

AB 155 562

ULB Halle

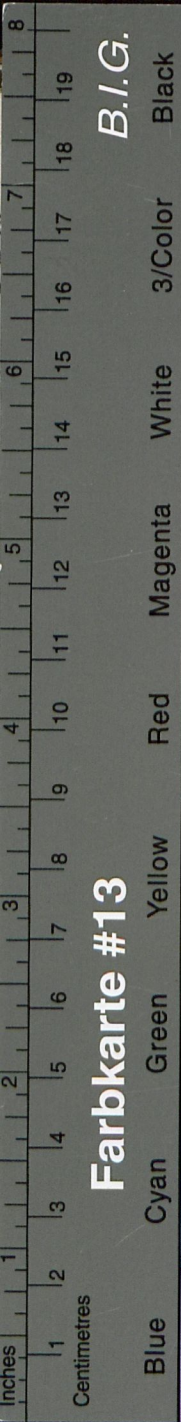
3

005 301 36X

Sb.

12

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

12

Annotations plerumque criticae
in singula Auctorum Classicorum
loca.

Sylloge I.

Ut Examen discipulorum indicaret suorum
1795. 23. Mart. hora 9. antem,
habendum

scripsit

C. F. R. Vetterlein, Rector.

Cothenis
impressit Schöndorf.

//